WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI
NR NK-N.4131.57.17.2019.MC2

Wrocław, 23 października 2019 r.

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506),

stwierdzam nieważność

uchwały nr XIII/81/2019 Rady Gminy Krośnice z dnia 27 września 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania tytułu „Najlepszego Absolwenta Szkoły Podstawowej Gminy Krośnice".

Uzasadnienie

Rada Gminy Krośnice na sesji w dniu 27 września 2019 r. podjęła uchwałę nr XIII/81/2019 w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania tytułu „Najlepszego Absolwenta Szkoły Podstawowej Gminy Krośnice".

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 9 października 2019 r.

W toku badania legalności uchwały organ nadzoru stwierdził podjęcie uchwały nr XIII/81/2019 Rady Gminy Krośnice z dnia 27 września 2019 r. z istotnym naruszeniem art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) i art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, polegającym na podjęciu uchwały bez podstawy prawnej.

Mocą uchwały nr XIII/81/2019 Rada Gminy Krośnice ustanowiła regulamin przyznawania tytułu „Najlepszego Absolwenta Szkoły Podstawowej Gminy Krośnice". W załączniku do uchwały określono kryteria przyznawania tytułu, tryb zgłaszania kandydatów oraz wysokość przyznawanej nagrody pieniężnej. Przedmiotowa uchwała podjęta została na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej.

Wskazana przez Radę Gminy Krośnice podstawa prawna podjętej uchwały, tj. art. 18 ust 1 ustawy o samorządzie gminnym, zawiera domniemanie kompetencyjne, które pozwala na rozstrzyganie niektórych wątpliwości, co do właściwości organu stanowiącego gminy, jeżeli kompetencja nie jest przypisana konkretnemu organowi, lecz gminie. Nie zawiera jednak samodzielnej normy kompetencyjnej do stanowienia prawa. Na jego podstawie organ stanowiący gminy nie może zatem uchwalić regulaminu przyznawania tytułu „Najlepszego Absolwenta Szkoły Podstawowej Gminy Krośnice".

Podstawy do podjęcia wskazanej powyżej uchwały nie stanowi również art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów. Wskazany przepis stanowi wyłącznie normę kompetencyjną określającą właściwość przedmiotową rady, nie stwarzając jednakże samodzielnej podstawy do wydania przepisu powszechnie obowiązującego na obszarze gminy. Zgodnie ze stanowiskiem Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażonym w wyroku z dnia 29 maja 2009 r. (sygn. akt I OSK 178/09), przepis ten ma wyłącznie charakter przepisu kompetencyjnego, co przesądza o tym, że jeżeli ustawy szczególne, to znaczy inne niż ustawa o samorządzie gminnym, przekażą gminie zadania w zakresie udzielania stypendiów, to właśnie rada gminy będzie właściwa do uchwalenia zasad udzielania przedmiotowych stypendiów. Tym samym kompetencję rady do podjęcia uchwały określającej zasady udzielania stypendiów szkolnych dla uczniów uzależniono od przepisu szczególnego, zawierającego upoważnienie dla rady do działania w tym zakresie.

Jednym z takich przepisów szczególnych, upoważniającym radę do stanowienia przepisów w wyżej wymienionym zakresie, jest art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r. poz. 1481), który uprawnia organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego do określenia

szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, form i zakresu tej pomocy, w tym stypendiów dla uzdolnionych uczniów oraz trybu postępowania w tych sprawach. Jednocześnie, jednostki samorządu terytorialnego zainteresowane wspieraniem edukacji, poprzez przyznanie uczniom stypendiów, obowiązane są na podstawie art. 90t ust. 1 ustawy o systemie oświaty, uchwalić programy wspierania edukacji zorientowane na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży lub na wspieranie edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Dopiero przyjęcie powyższych programów przewidujących udzielanie pomocy (warunek konieczny), stwarza możliwość określenia w odrębnej uchwale (podjętej na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty) szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, form i zakresu pomocy, w tym stypendiów dla uzdolnionych uczniów, jak również trybu postępowania w tych sprawach. Uchwała precyzująca powyższą materię, jako akt powszechny, generalny i abstrakcyjny, stanowi akt prawa miejscowego podlegający ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Mając na względzie powyższe, w ocenie organu nadzoru, regulacje dotyczące stypendiów dla uczniów nie mogą zostać określone wyłącznie na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym, a tym bardziej wyłącznie na podstawie art. 18 ust. 1 ww. ustawy, bez powiązania z przepisem szczególnym określającym kompetencję organu stanowiącego w tym zakresie. Z kolei każdorazowe przekroczenie kompetencji do podejmowania uchwał powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem organu nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wicewojewoda Dolnośląski

Jarosław Kresa